

СПЛАТА СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

СПОЖИВЧИЙ КРЕДИТ — грошові кошти, що надаються споживачу на придбання товарів (робіт, послуг), не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.

Умови виконання зобов'язань за кредитними договорами під час ВС

Під час ВС та протягом 30 днів після його припинення або скасування

- до позичальника, який не виконав зобов'язань за договором про споживчий кредит, не можуть застосовуватися **будь-які санкції** за невиконання умов договору;
- платежі, нараховані включно з **24 лютого 2022 року** за прострочення виконання за договорами, підлягають списанню кредитодавцем (позикодавцем);
- якщо позичальник не вніс щомісячні обов'язкові платежі вчасно, він звільняється від обов'язку сплати неустойки (штрафу, пені) та інших платежів;
- забороняється збільшення процентної ставки у разі невиконання зобов'язань за договором (крім випадків, коли у кредитному договорі визначено змінювану процентну ставку).

Законодавство не передбачає скасування нарахування відсотків за користування кредитними коштами в період ВС.

Додаткові гарантії для позичальників-ВПО

- загальна сума процентів за кредитним договором та/або договором позики боржником за яким є ВПО, не може перевищувати суму процентів, нарахованої протягом строку кредиту, за мінімальною ставкою, визначеною договором;
- не нараховується неустойка (штраф, пеня), немає урахування встановленого індексу інфляції за весь час прострочення та процентів річних від простроченої суми;
- кредитор зобов'язаний здійснити перерахунок заборгованості за кредитним договором та/або договором позики протягом 7 днів з дня письмового звернення від ВПО;
- забороняється відступлення (продаж, передання) права вимоги за кредитним договором та/або договором позики без згоди боржника-ВПО.

Вказані гарантії поширюються виключно на кредитні договори та договори позики, укладені:

- до дати початку ТОТ з позичальниками, які після зазначеної дати залишили або покинули своє місце проживання на ТОТ;
- до 14 квітня 2014 року з позичальниками, які після цього залишили місце проживання на території проведення АТО/ООС/заходів з нацбезпеки та оборони, окрім ВПО, в яких станом на дату початку тимчасової окупації наявне прострочення сплати платежів за кредитними договорами та/або договорами позики.

Законодавча база:

- Закон України №1734-VIII від 15.11.2016 «Про споживче кредитування»
- Закон України №1706-VII від 20.10.2014 «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»
- Закон України №3156-IX від 10.06.2023 «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану та удосконалення державного регулювання у сфері фінансових послуг»

Скорочення:

ВС – воєнний стан

ВПО – внутрішньо переміщена особа

ТОТ – тимчасова окупація території

АТО – антитерористична операція

ООС – операція об'єднаних сил

Анулювання заборгованості за договором про споживчий кредит

Під час ВС та протягом 90 днів після його припинення чи скасування підлягає анулюванню заборгованість по споживчому кредиту, якщо **одночасно** дотримані такі умови:

- предметом забезпечення за таким договором є **знищене** внаслідок збройної агресії РФ нерухоме майно (квартира, житловий будинок або майнові права на квартиру, житловий будинок), яке є або мало б стати (у випадку майнових прав на нерухоме майно) єдиним місцем проживання сім'ї позичальника або іпотекодавця, якщо це не позичальник, але один із членів його сім'ї;
- станом на 23 лютого 2022 року заборгованість не була прострочена більш як **на 7 днів**;
- кредит брали на придбання, реконструкцію чи будівництво житлового нерухомого майна (квартири, житлового будинку) або майнових прав на них.

Разом із заявою необхідно подати документи, що доводять відповідність нерухомого майна усім визначеним умовам.

Кредитор після отримання заяви здійснює **анулювання заборгованості** – основну суму кредиту, проценти, комісії та інші платежі.

Такий же механізм працює тоді, коли предметом забезпечення в аналогічному договорі був автомобіль.

Що робити, якщо куплене у кредит майно – знищене, пошкоджене або знаходиться на ТОТ?

Можна призупинити сплату зобов'язання (основної суми кредиту, процентів, комісій та інших платежів) протягом ВС та 90 днів після його припинення чи скасування, предметом забезпечення за яким є нерухоме майно, що відповідає **хоча б одній із таких ознак**:

- нерухоме майно, станом на день подання заяви, **розташоване на ТОТ**
- нерухоме майно **пошкоджене** внаслідок збройної агресії РФ.
- нерухоме майно **знищено** внаслідок збройної агресії РФ.

Для цього треба надати кредитору **оригінал заяви**, до якої додати, документи, які підтверджують факт пошкодження/знищення нерухомого майна або їх нотаріально посвідчені копії.

Сума нарахованих, але не сплачених за договором про споживчий кредит **процентів, комісій та інших платежів** за період з **24 лютого 2022 року** до дати відновлення сплати грошового зобов'язання **не підлягає сплаті позичальником**.

Кредитор після призупинення сплати грошового зобов'язання **не має права** здійснювати заходи з врегулювання простроченої заборгованості, у тому числі через колекторські компанії.

У разі **отримання позичальником компенсації** від держави за пошкоджене або знищене нерухоме майно, що було предметом забезпечення за таким договором, **обов'язок сплати за договором про споживчий кредит, поновлюється**.

Законодавча база:

- Закон України №1734-VIII від 15.11.2016 «Про споживче кредитування»
- Закон України №3156-IX від 10.06.2023 «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану та удосконалення державного регулювання у сфері фінансових послуг»

Скорочення:

ВС – воєнний стан
ВПО – внутрішньо переміщена особа
ТОТ – тимчасово окупована територія
РФ – російська федерація

Якщо внаслідок **внутрішнього переміщення** вам потрібна **юридична консультація** – заповніть **коротку гугл-форму за QR-кодом**:

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

СПОЖИВЧИЙ КРЕДИТ – грошові кошти, що надаються споживачу на придбання товарів (робіт, послуг), не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.

На час дії ВС та протягом 30 днів після його припинення чи скасування споживчий кредит підлягає обов'язковій реструктуризації **на вимогу споживача** або його представника. Це стосується укладених до 24 лютого 2022 року позик та лише із фінансовими установами (крім кредитних спілок). Для цього потрібно **дотримуватися таких умов**:

- ⦿ договір про споживчий кредит не забезпечено заставою (іпотекою);
- ⦿ відсутнє судове рішення або виконавче провадження про стягнення зі споживача заборгованості за договором про споживчий кредит;
- ⦿ місце постійного проживання або покинуте місце постійного проживання споживача (для ВПО) – територія України, на якій ведуться (велися) бойові дії або ТОТ, включені до [Переліку територій](#).

Додатково споживач на дату подання заяви про реструктуризацію **відповідає хоча б одному** з таких критеріїв:

- ⦿ державна та соціальна матеріальна допомога та/або пенсійне забезпечення, благодійна допомога – **єдине джерело доходу споживача та членів його сім'ї**;
- ⦿ споживач – батько чи матір багатодітної сім'ї, які отримують субсидію на оплату житлово-комунальних послуг;
- ⦿ споживач або член його сім'ї **є особою з інвалідністю внаслідок війни**, відповідно до пунктів 10-16 частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їхнього соціального захисту», а нарахований за три місяці до дати подання заяви про реструктуризацію середньомісячний сукупний дохід споживача та членів його сім'ї **не перевищує двох мінімальних заробітних плат**, встановлених на 1 січня того року, у якому подано заяву про реструктуризацію.

Реструктуризація здійснюється за заявою, поданою споживачем або його представником у паперовій або електронній формі. До заяви додаються документи (оригінали або нотаріально посвідчені копії), які доводять відповідність умовам та критерію споживача, що дає право на реструктуризацію.

Розмір процентної ставки для нарахування процентів може бути зменшений за згодою сторін, але не збільшений.

Після проведення реструктуризації збільшення загального розміру кредиту на суму простроченого грошового зобов'язання зі сплати процентів за користування кредитом та/або на суму пені забороняється.

Споживач має право погасити загальний розмір кредиту повністю або частково раніше за встановлений у результаті реструктуризації строк. Будь-яких додаткових грошових чи інших майнових зобов'язань через це він не матиме.

Законодавча база:

- ⦿ Закон України №1734-VIII від 15.11.2016 «Про споживче кредитування»
- ⦿ Закон України №3156-IX від 10.06.2023 «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану та удосконалення державного регулювання у сфері фінансових послуг»

Інфографіка стала можливою в межах програми «Єднання заради дії», що впроваджується міжнародною організацією IREX разом з українським благодійним фондом «Стабілізуємо суппорт сервісез» та за підтримки Державного департаменту США.

Скорочення:

ВС – воєнний стан

ВПО – внутрішньо переміщена особа

ТОТ – тимчасова окупація території

Якщо внаслідок внутрішнього переміщення вам потрібна юридична консультація – заповніть коротку гугл-форму за QR-кодом:

